

EPIDURÁLNÍ ANALGEZIE BĚHEM PORODU

Epidurální analgezie je jednou z metod používaných ke zmírnění porodních bolestí. Na naší klinice jde o metodu dobře ověřenou a zároveň nejčastěji používanou. Následující text přináší základní informace o této metodě a má celkem tři části:

- ❖ **Seznámení s metodou**
- ❖ **Anesteziologický dotazník** (příloha č. 1)
- ❖ **Prohlášení o poučení** (příloha č. 2)

SEZNÁMENÍ S METODOU:

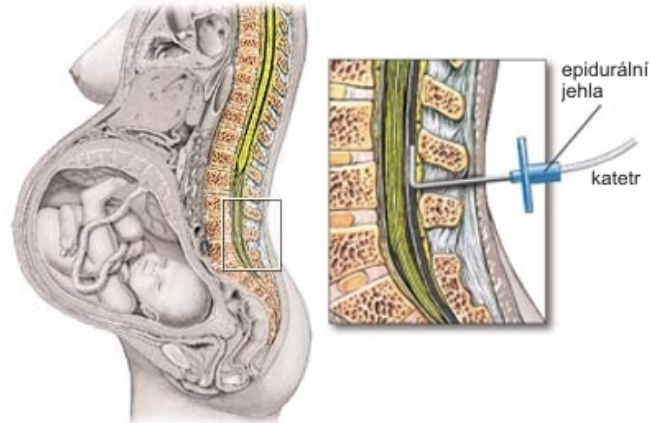
Klíčová slova:

dura mater = tvrdá plena, jeden z míšních obalů
epidurální, peridurální = prostor kolem míšních obalů
anestezie = znecitlivění, necitlivost
analgezie = zmírnění bolesti, bezbolestnost
místní anestetikum = znecitlivující látka

Co je to epidurální analgezie ?

Epidurální analgezie znamená podání malé dávky místního anestetika do epidurálního prostoru. Tato analgesie zmírní vnímání porodních bolestí, ale celkový stav rodičky a plodu ovlivní jen málo. Epidurální analgezie se podává během porodu před nástupem nejsilnějších porodních bolestí.

Vhodnou dobu pro podání epidurální analgezie určí porodník, výkon provádí anesteziolog. Při podání epidurální analgezie je nutná dobrá spolupráce rodičky s anesteziologem.

Jak se epidurální analgesie podává ?

Po běžné předporodní přípravě si lehnete na porodní lůžko. Porodní asistentka Vám zavede infuzi s iontovým roztokem a změní Vám krevní tlak. Potom si lehnete na levý bok a sestra Vám pomůže správným způsobem vyhrbit záda – udělat „kočičí hřbet“, tj. nohy pokrčené v kolenou přitáhnout k břichu a bradu co nejvíce sklonit k hrudníku. Anesteziolog sterilně očistí místo vpichu v oblasti bederní páteře, obloží jej sterilními rouškami a znecitliví kůži a podkoží tak, aby vlastní vpich do epidurálního prostoru již nebyl bolestivý. Potom zavede speciální epidurální jehlu do epidurálního prostoru. Epidurální jehlou provlékne epidurální katétr (tenkou plastovou hadičku) a tímto katétreem podá přes antibakteriální filtr (komůrka, která zabrání vstupu bakterií) do epidurálního prostoru místní anestetikum. Místo vpichu se sterilně zalepí. Potom se otočíte zpět na záda do pohodlnější polohy. Tento výkon trvá zpravidla několik minut.

Jak a jak dlouho epidurální analgezie působí ?

Asi za 10 až 15 minut po podání místního anestetika do epidurálního prostoru ucítíte zmírnění porodních bolestí, takže budete cítit děložní stahy jen jako tlak. Úplné znecitlivění (anestezie) není vhodné, protože by zpomalilo průběh porodu. Porod tedy nebude zcela bezbolestný, ale mnohem méně bolestivý a pro Vás (a přeneseně i pro Vaše dítě) mnohem snesitelnější.

Jedna dávka místního anestetika podaná do epidurálního prostoru působí asi 60 až 90 minut. Do epidurálního katétru je možné během porodu místní anestetikum v těchto intervalech přidávat.

Se zavedeným epidurálním katétre můžete během I. doby porodní měnit polohu na porodním lůžku, chodit, využít relaxační sprchu nebo balon. Relaxační koupel není možná, protože se při ní zvyšuje riziko vstupu infekce.

II. doba porodní se ohlásí nutkavým pocitem na tlačení. Epidurální analgezie neovlivní Vaši schopnost „tlačit“ během II. doby porodní, ale je možné, že úleva od bolesti již nebude tak úplná. Pokud bude třeba po porodu ošetřit porodní poranění, je možné do katétru přidat místní anestetikum a toto ošetření provést bezbolestně. Epidurální katétr Vám bude vytažen před odchodem z porodního sálu.

Několik poznámek k výhodám epidurální analgezie:

- ❖ přináší dobrou analgezi pro matku a nemá žádný negativní vliv na dítě
- ❖ epidurální analgezi je možné přidáním místního anestetika do katétru změnit při potřebě císařského řezu na epidurální anestezii, která je pro matku i dítě šetrnější
- ❖ je výhodná u rizikových rodiček, např. rodiček s vysokým krevním tlakem, bronchiálním astmatem apod.

Několik poznámek k nevýhodám epidurální analgezie:

- ❖ každá metoda tlumení porodních bolestí má svá rizika a nese s sebou možnost komplikací
- ❖ některé matky mohou po porodu pociťovat bolest v zádech v místě vpichu epidurální jehly; tato bolest odezní většinou spontánně během několika dnů;
- ❖ epidurální analgesie nezvyšuje výskyt bolestí zad způsobených zátěží pohybového aparátu během těhotenství
- ❖ jednou z komplikací epidurální analgezie je proniknutí jehly do mozkomíšního moku; v tomto případě mohou některé matky pociťovat po porodu silnější bolesti hlavy, které většinou při adekvátní léčbě (zavodnění, analgetika, klid na lůžku, event. zalepení otvoru v dura mater tzv. záplatou z vlastní krve)
- ❖ ostatní komplikace, jako je krvácení do páteřního kanálu, neurologické komplikace nebo infekce jsou možné, ale naštěstí velmi vzácné

Pro koho je epidurální analgezie nevhodná ?

Epidurální analgezi lze podat v podstatě každé rodičce, výjimkou jsou rodičky s alergií na místní anestetika, s infekčním ložiskem v oblasti bederní páteře nebo rodičky s poruchami srážení krve. Punkci epidurálního prostoru a zavedení katétru mohou ztížit deformity páteře nebo výrazná nadváha rodičky.

Závěrem...

Jakékoliv další dotazy ohledně epidurální anestezie Vám jistě rád zodpoví Váš anesteziolog nebo Váš porodník.

Přejeme Vám, abyste na naší klinice prožila jeden z nejkrásnějších okamžiků svého života.

ANESTEZIOLOGICKÝ DOTAZNÍK:

příloha č. 1

Jméno ..... Příjmení ..... Titul .....

Rodné číslo ..... pojišťovna .....

1. Jsem trvale léčena pro chronické nebo akutní onemocnění srdce, plic, jater, ledvin, centrálního nervového systému, pro cukrovku nebo jiná onemocnění.

ANO NE Pokud ANO, prosím upřesněte: .....

2. Dlouhodobě užívám léky. **ANO NE**
Pokud ANO, jaké .....

3. Jsem alergická. **ANO NE**
Pokud ANO, na jaké látky nebo léky.....
a moje alergie se projevuje takto: .....

4. Jsem závislá na návykových látkách nebo alkoholu. **ANO NE**
Pokud ANO, na kterých .....

5. Jsem kuřák. **ANO NE** Pokud ANO, pak průměrně za den vykouřím ..... cigaret

6. Mám časté bolesti hlavy. **ANO NE**
Jejich pravděpodobnou příčinou je .....

7. Mám bolesti zad. **ANO NE**
Jejich pravděpodobnou příčinou je .....

8. Dělají se mi snadno modřiny. **ANO NE**
Krvácím z drobných ran neobvykle dlouho. **ANO NE**

9. V minulosti jsem již podstoupila celkovou anestézii. **ANO NE**
V minulosti jsem již podstoupila epidurální anestézii. **ANO NE**

10. Rozuměla jsem všem otázkám v tomto dotazníku a prohlašuji, že jsem na položené otázky odpověděla podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

V ..... dne ..... Podpis .....

PROHLÁŠENÍ:

příloha č. 2

O POUČENÍ A O SOUHLASU S EPIDURÁLNÍ ANALGEZIÍ, KTERÁ MI BUDE POSKYTNUTA PŘI PORODU

Při poučení o přípravě a výkonu epidurální analgezie, která mi bude na moji žádost poskytnuta při mém porodu, jsem byla v rozsahu připojené přílohy č. 1 upozorněna na přednosti, ale i na možná rizika spojená s průběhem a s výsledky tohoto medicínského výkonu jak pro mne, tak i pro moje budoucí dítě.

K svému zdravotnímu stavu se odvolávám na vyplněný dotazník, který je přílohou č. 2 tohoto prohlášení.

Poučení jsem porozuměla a všechny mé případné otázky mi byly náležitě zodpovězeny.

Zavazuji se dodržovat pokyny lékařů, které mi byly v souvislosti s epidurální analgezií při porodu dány.

Na základě těchto skutečností a v souladu s ustanovením § 23 odst. 1 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu v platném znění souhlasím, aby při mém nastávajícím porodu byla použita metoda epidurální analgezie.

Jméno a příjmení: .....

V Praze dne .....

Podpis: .....

Svědék: MUDr .....

Podpis: .....